

במדינה

(המסך מממוד 33)

סימלי. אינני בעל ייחוס כמשה דיין, שמנשט עושה כל זאת עבורי — דבר שמשמשים כשה העיתונות לכתוב, כאשר שר סיפרה כי גנדי ניראה בסביבתו של מנשט. גם דיין ניראה שם, ואם לגנדי הדבר פסול, לשרההחן או לשרהביטחון לעבר על אחת כמה וכמה, אבל זה לא נכתב. ראיתי את מנשט אולי פעמיים, לומן קצר, אבל חקרתי אודותיו הרבה. לדעתי רחוק האיש מפשע מארגון, כשם שיצחק הבין אינו פושע מלכות שנתן הסת והיפוי לעברין כמו מוטי פרידמן, שהוזמן לביתו אחרי עבירות המס שלו.

מנשט הוא מעין מוכתר או פטרון של שכונת הדרום של תל-אביב, כחן בקשר ריו עם אשי-צמרת ממפלגת השילטון, העושים לו טובות מדי פעם בעזרם למי שהוא מכשש בעבורו. כיוון שבשכונת האלה יש גם עבריינים רבים, הוא משתדל גם עברום על יקלו בדינם או ישתחררו אותם בערבות ממעצר. מנשט גומל לאישי מילפנת השילטון בספקו להם את קולות השכונות. הוא היה קבלן-קולות גדול של המערך וכל השנים, וגרבה בבחירות מבני השכונות את התמורה להסדיום העושיג למנשט. גם לעסקי הפרטיים קיבל של פעם עזרה מקובלת בישראל של היתרים שלא לפי הנזהל, וכך הוא מתקיים ומתי פרנס. לקשור אותו בפשע מארגון, להסיר אותו למאור לנסקי אלא קפונה — זהו לא רק איולת, אלא פושט רישעות.

רצוי להיות חלש ופרענק

בצאלא מיורחי גדל בשכונות הדרום, החל את דרכו שם, נעזר ב מנשט בשנותיו הקשות. הוא גדל גם עם רחמים אהרונים, ש"עברת" הוא; גניבה פרי בעבורו, החזקת 140 דולאר בלי רשות. בצאלא אינו מוכן שלא לומר שלום ברחוב לרהמים, כשם שרבי לא היה מוכן לנתק את קשריו עם מוטי פרידמן. השאלה היא, כמובן, אינו חברות מסוכנת יותר מבחינת הדוגמה הלאומית, ואת מי צריכה העתונות לתקוף בסדרות מפורצות: ראשי-ממשלה המזמין עברין לפע מוגן כמוטי פרידמן, או קבלן-בניין המוד מין קצב בעל עבר?

ושאלה קטנה היא, כמה זמן יזכירו לאדם את עברו, ואם לא יניחו לו לעולם להפוך ללא-עברין ולאיש מקור בל ובחברה. אם אחת לעשר שנים יספרו מחדש סיפורים ישנים, איזה סיכוי יש לעברין בעבר הרחוק להפוך לאורח הגון?

הדוגמה של בצאלא מיורחי חשובה, כיוון שהיא מצביעה במופגן על צביעות מסוימת בבחירת מטרות הכתיבה. איש השכונות, פרענק, שששה כשהו ממילין לירות והפך למלונאי ענק, ודאי שהיה פושע ועברין. אילו חיפשו הלוחמים בפשע המארגון את הפורקציונרים, היו יכולים לכתוב סדרות מאלפות על בעלי עסקים למיניהם.

רשת מילונאי דן הוקמה בהון של קבוצה הקרויה ישראל-יאק, שחבריה אלמנטים עד היום פרט לשניים שעמדו בראשו. האחד הוא מקס הרוביץ והשני סם פרידלנד, בעל רשת חנויות ענק באמריקה (פודלפריי). רשת זו בפריס רב לפני עשר שנים באמריקה עת התגלה כי מק הרוביץ, עורר-הדין ממיאמי שהיה נשיא מלונות דן, הוא זנינו ושותפו של מאיר לנסקי בעסקים שונים. הרוביץ מוכר פעמים רבות בספריו וכל הנק מסיק על לנסקי כמי שעמד במרכז מימון התיאטר רים והשודד של לנסקי באיי-בהאמה, וכן כקשור בעיסקי הברחות הכסף של לנסקי לבנק של טיבור רונזונים בשווייץ.

אם כן, הכספים שבהם הוקמו מלונות דן ועולים להיות קשורים בפשע המארגון האמריקאי ובמאיר לנסקי, נראה כי כדי שותפה להיות נושא לחי קידה מצד עיתונות מסוימת עליו להיות קודם כל חלש. חסר קשרים עם המפלגה השלטת, פרענק, וכן מי שלא שודד את אוצר המדינה בתקופה נחמה.

כאשר רצה מי שתפך לימים ליועץ של דון קורליאונה להיות פושע כמו אחיו, שיכנעו הדון להיות עורר-דין — בנימק כי עורר-דין אחד גונב בתיק שהשודד שליו יותר ממאה פושעים ומשך שנה.

נראה כי ושמע אמנת זו טרם הגיע אל לוחמי המשט המארגון, אך וכדבר אחד הם הצליחו: שוב הסיטו את מוקד תשר מתחילת מי הפשע המוגן, מבזוי המדינה, ואיפשרו למישטרה ולמסדה-הכנסה להתר כרו, כהרגלם, בעבריינים קטנים אלימים.

שר-החקלאות אריאל שרון, שהעביר חלק מחוותו החקלאית הפרטית על שם אשתו, אנשי מנהל-מקרקעי-ישראל תובעים מזה זמן רב להעלות את מחירי החכרת קרקע קעות לקיבוצים שסבלו מחוסר קרקע ור קיבלו לעיבוד בהחכרה מקרקעות המדינה במקומות מרוחקים ממקומות יישובים. העריפי ההכרזה נקבעו לפני יותר מעשר שנים ולא הועלו מאז. למרות העלייה ה" מסחררת באינדקס ובמחירי הנוצרות ה" חקלאית שהם מגדלים על אותן אדמות חכורות.

ביום מן הימים טובא להכרעתו של שר החקלאות הבעייה: האם להעלות את מחירי ההחכרה, או לא? השאלה הנשאלת היא אם יוכל אריק שרון להיות אובייקטיבי בשיקוליו בנושא זה כאשר פירושה של החלטה להעלות את מחירי ההחכרה לגבי תחיה חוספת שלום גם מצידו ומצד אשתו, בסדר גדול של עשרות אלפי ל"י לשנה, למינהל-מקרקעי-ישראל.

על רקע שתי דוגמאות אלה יובן מדוע היה היועץ-הממשלתי, פרופסור אהרון ברק, כה גמרץ בתביעתו לקבוע כללים נוקשים להפרדה מחולטת בין ה" שרים לבין עיסקיהם הפרטיים.

על סמך תביעתו של ברק הוקמה ועדת אשר, שהיתה צריכה להמליץ בפני השרים כיצד עליהם לנהוג ברכוש הפרטי עם כניסתם לתפקידיהם. עוד קודם שיסיכמה הוועדה את דיוניה הבהירו אחדים מהשרים שאין כוונתם לוותר על הרכוש והמפע" לים שצברו והקימו בעמל של שנים רבות, גם שר המיסחר-ההתעשייה יגאל הורביץ,

וגם רעייתו של שר-האוצר שמחה ארליך הבהירו בפומבי, כי אם יעמדו בפני ה" בירה להיפרד מרכושם או לוותר על משרדיהם, יעדיפו את האפשרות השנייה. בשבוע שעבר סיכמה ועדת-אשר את דיוניה. הוועדה המליצה כי שרים בעלי רכוש ומיעלים ימכרו את זכויותיהם ב" נכסים אלה לאנשים שאינם קרוביהם, או לקרובים (שאינם בני-זוג) שעבדו עימם באותו עסק לפחות שנה לפני התמנותם כשרים.

אולם גם מסקנות אלה של הוועדה לא סיפקו את היועץ-הממשלתי. בישיבת ה" ממשלה השבוע, בה הוחלט להקים ועדת שרים שתבדוק את המלצות ועדת-אשר ותחליט אם לקבלן או לדחותן, הצהיר הפרופסור ברק בגלוי כי החלטות הוועדה אינן מספקות אותו וכי לדעתו יש להתמיד בכללים עוד יותר, כפי שנהוג בארצות הברית או בבריטניה.

ברק יטרוק את הדלת

ברק המליץ כבר זמן כה הממשלה תאמץ לפחות את המלצות ועדת-אשר כמיקשה אחת, וכך יהיו סוף-סוף במדינה כללים מחייבים לגבי עיסקיהם.

עמדתו של היועץ הממשלתי בשנתת על עקרונות כלליים, הקובעים כי אסור שאדם החולש על אינטרס הציבור והמקבל החל" טות בתחום זה יהיה במצב של ניגוד איני טרסים.

עקרונות אלה מצויים במיספר רב של פסקי-דין ובסיפורת המישפטית והם צמחו מתקדימים של פסיקה בדיני חברות, אלה הם גם העקרונות שעמדו לנגד עיני חברי ועדת-אשר, שראו אותם כמובנים מאליהם אולם ניסו להצט גמישים וללכת לקראת מיספר שרים בממשלה.

מה שאירע הוא שהממשלה סירבה ל" החליט בנושא עקרונות בעל חשיבות ציבורי רית זה. הרכב הוועדה שבחרה הממשלה לדון אם לקבל את הצעות הוועדה היא לדחותן נראה תמוה ביותר, שכן בין חבריה נכלל גם שר-האוצר שמחה ארליך, שהוא אחד השרים שאל הקשר לעיסקיהם הפר" טיים התייחסה הוועדה.

השבוע נתן היועץ-הממשלתי לממשלה להבין כי מוטב שהיא תודרו בקבלת הח" לטות ועדת-אשר ותקבלן כמיקשה אחת, אחרת היא עלולה למצוא את עצמה ללא יועץ-ממשלתי. ספק אם ממשלת הליכוד תוכל להרשות לעצמה לוכסוס זה: להסתכן בטריקת" דלת של תפרופסור אהרון ברק, שתציבור יקבל אותה כמתן הכשר מצד הממשלה לעסקים בלתי-כשרים של חבריה.

יגאל לביב

(המסך מממוד 24)

שבעברו של שילנסקי מצוי רישום סלילי חמור ביותר. היה כל אדם ברידת מת קומם אילו בגלל אותה פרשה היה שר לנסקי מכונה בפי מיישהו בתואר "עברין ידוע" או "בעל עבר סלילי".

אבל דב שילנסקי עצמו לא היסט להשר תמש בתוארים מסוג זה בתוקף תפקידו כח"כ כלפי צעיר שהוא אינו מכיר בכלל, כאשר קיבל שילנסקי את רשות-הדרי בור בישיבת ועדת-הפנים של הכנסת, ש" התכנסה לדון בנושא הפשיעה בישראל, היה בפיו גילוי מרעיש, "הלילה טילפן אלי אחד", סיפר שילנסקי לחברי הוועדה, "וסיפר לי כי ראה את האלוף במילואים רחבעם זאבי נוסע מתל-אביב למסיבת העתונאים שערך ח"כ אהוד אולמרט ב" ירושלים. אמר לי האזרח הגרש: הצלחתי לרשום את מיספר המכונית בה נסע גנדי. לידו ישב נהג ומאחור ישבה בחורה אחת".

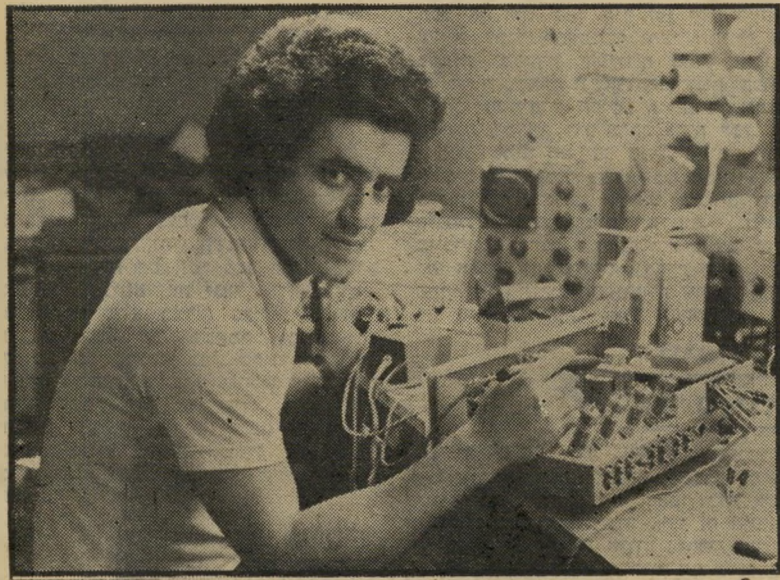
לענת שילנסקי שערך ח"כ אהוד אולמרט ב" דוק את מיספר המכונית בה נסע גנדי, "וכך עשיתי", התפאר שילנסקי. "בדקתי את המקורות שלי והתברר לי שאין צל של ספק שהמכונית הזו שבה נסע גנדי רשומה על שמו של אדם בעל עבר סלילי עשיר. הבוקר מסרתי למישטרה את שמו של האדם הזה ואת רשימת תי" קיו ועבירותיו".

"הסיפור הזה", הוסיף שילנסקי ואמר, "מראה עד כמה אנשים אצלנו מצפצפים על כל העולם. כאשר כל אמצעי התיק שורת במדינה ממוקדים על אדם כמו גני

עם ידיד. התנגש במכונית, נפצע קשה. הוכרה לו נכות בשיעור של 30%. מפקר במישטרה-האזרחי. אחרי שאושפו שנה בבית-החולים נשלח על-ידי הוריו לאוסטרליה, שם השתלם במעבדות אלקטרוניות. ב-1968 חזר לארץ, ניסה לה" קים מעבדה אלקטרונית משל עצמו לא הזליח בכך. באותה תקופה נרשמו גם שתי ההרשעות הנזקפות לחובתו. מספר דודי: "היתה לי חנות ברחוב בול, בשנת 1971 מצאו אצלי מערכת סטי ריאו שהיתה חשודה כגנובה. אני קניתי אותה מאדם שהציג את עצמו כעולה חדש. בפסקי-הדין שלו קבע השופט שהוא מכיר בצדקתי, אבל הוא נאלץ על פי החוק להרשיע אותי. הוא קנס אותי בקנס של מאה לירות.

"כעבור שנה קיבלתי מצלמה מאדם פרטי שאני מכיר. הסתבר שהיא מצא אותה במונית. הרעמדתי למישפט הורר שעתו על גניבה במציאה. נקנסתי 500 ל" ובמאסר על-תנאי".

אחרי שתי פרשיות אלה יצא דודי לגר-מניה, שם השתלם במעבדות חברת בראון בשוטגארט. כאשר השתלסו מחבלים ערי בים על הכפר האולימפי במינכן החזיקו בחברי המישלחת הישראלית כבני-ערוך בה, הציע דודי את עצמו כתחליף לבני הערובה הפצועים שבידי המחבלים. הצע" תו, ששודרה בתחנות הטלוויזיה של גר-מניה, לא התקבלה על-ידי המחבלים. לפני שלוש שנים חזר דודי לארץ, הקים מעבדה אלקטרונית משוכללת ברחוב

טכנאי אלקטרוניקה חבוקק מי הוא עברין?

אבן-גבירול בתל-אביב, מול השק"ם. אלא שנוסף לעבודתו יש לו עיסוקים נוספים. כך, למשל, יש לו מינוי של מפקד איזור מטעם המישטרה-האזרחי לעיתות חיי רום. הוא מחזיק בביתו רובה מישטרתי ברישיון, נהג במכונית מישטרתי בעלת מכשיר קשר מישטרתי. הוא מחזיק בידו גם רישיון-טיס מל תלמוד, שכדי לקבל אותו הוא היה חייב להצטייר בתעודת-יושר מישטרתי.

"זהו סיפור חיי", אמר דודי השבוע, "ואני רוצה שהציבור ישפט את זה נכון וצודק שח"כ שילנסקי יכנה אותי עברין". דודי וזההתלונן, כשהתבררו פרטים אלה ביקש שילנסקי לסגת מההאשמות של העלה בוועדת-הפנים של הכנסת. "אני לא ידע מי האיש", אמר, "ולא אני הוא סיפור סמתי את שמו. אני גם לא ידע איזה סוג עבירות הוא עבר. אני רק אמרתי שיש לו עבירות וכאורח מילאתי את חובתי ומסרתי את המידע שבידי למישטרה".

במישטרה, שם מוכר דודי כאדם אוראי המסייע למישטרה-האזרחי ולמישטרה, יכלו רק לגחך למיקרא תלונתו של ח"כ שילנסקי. קי. אולם הגיחוך לא פתר את הבעייה שהומחשה בפעם נוספת בפרשה זו: יכלי וח של ח"כ להשתמש בחסותו כדי לפי גוע באזרחים שאין להם יכולת להתגונן על פי ההגיון של ח"כ שילנסקי אסור גם לנסוע עימו במכונית. מביד יכול להי" מצא מישור שטען כי הנוסע עבר על שר לנסקי, נסע בחברתו של אדם בעל עבר סלילי ויריח להתלונן על כך למישטרה.